

טוב הוא (דף מו ע"א) לַאֲגַנְזָא לִיה דְּלָא יַהֲנוּן
מַנִּיה חַיִּיבֵי עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי
טוֹב דְּלָא יִשְׁתַּכַּח בֵּיה רַתְחָא, כְּתִיב
הָכָא כִּי טוֹב וּכְתִיב הָתָם (במדבר כד) כִּי טוֹב
בְּעֵינַי יִי לְבָרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְסוּפָא דְקָרָא (ר"א
אויב) וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ,
וּבְגִין כֹּף לָא אֲשַׁתְּכַח בֵּיה רַתְחָא וְאָף עַל גַּב
דְּשִׁיתָף לֹון קִדְשָא בְּרִיךְ הוּא כְּחֻדָא.

תָּא חֲזִי, נְהִירוֹ עֲלָאָה לְמַהוּי נְהִיר הַאי אוֹר.
וּמַהְוָא נְהִירוֹ חֲדוּ לְכֻלָּא בֵּיה. וְהוּא
יְמִינָא לַאֲתַעֲטָרָא גּוּלְפוּי (נ"א גליפי) גְּלִיפִין
בְּהַדִּיָּה וְהָא אֲתַמָּר. כְּתִיב, (תהלים לא) מָה רַב
טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאֵיךָ פְּעֻלַת לַחֹסִים בָּךְ.
מָה רַב טוֹבְךָ דָּא אוֹר קִדְמָאָה דְגַנְיִז קִדְשָא
בְּרִיךְ הוּא, לִירְאֵיךָ לְצַדִּיקִים לְאֲנוּן דְּחִלִּי
חֲטָאָה כְּדַקְאָמְרִן.

השלמה מההשממות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר, וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן שְׁנֵי
אוֹרִים הַגְּדוּלִּים הָיוּ, דְּכְתִיב וַיְהִי
אוֹר. וְעַלּוֹ נְאֻמָּר כִּי טוֹב. וְלִקְחַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא הָאֶחָד וּגְנִזוּ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבָא
דְּכְתִיב מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאֵיךָ
פְּעֻלַת לַחֹסִים בָּךְ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. מְלַמֵּד שְׂאוֹר
הָרֵאשׁוֹן אֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָּה לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ
דְּכְתִיב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיֵּרָא
אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד.
רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה,
רָאָה טוֹב מְאֹד, מְזַהֵר וּבְהִיר.

וְלִקְחַת מְאוּרוֹ הַטּוֹב וְכֻלָּל שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם
נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה וּנְתַנּוּ לְעוֹלָם הַזֶּה.
וְהֵינּוּ דְכְתִיב (משלי ד) כִּי לִקְחַת טוֹב נְתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ. הוּי אוֹמַר שְׁלֵשׁ אוֹצְרֵה שֶׁל

וְכִי טוֹב הוּא לְגַנְזוּ כְּפִי שְׁלָא יַהֲנוּ
מִמֶּנּוּ רְשָׁעֵי הָעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב, שְׁלָא יִמְצָא בּוֹ
רַתְחָה. כְּתוּב פֶּאֶן כִּי טוֹב, וְכְתוּב
שָׁם (במדבר כד) כִּי טוֹב בְּעֵינַי ה'
לְבָרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְסוּף הַפְּסוּק
[מוכח] - וַיִּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר
וּבֵין הַחֹשֶׁךְ. וְלִכְּן לָא נִמְצְאָה בּוֹ
רַתְחָה, וְאָף עַל גַּב שְׁשַׁתָּף אוֹתָם
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאָחֵד.

בָּא רָאָה, הָאוֹר עֲלִיוֹן לְהִיּוֹת
מְאִיר הָאוֹר הַזֶּה, וּמְאוּתוֹ אוֹר
שְׁמַתָּה לְכָל בּוֹ. וְהוּא יִמִּין
לְהַתְּעֵטֵר תְּחִיקוּתֵי [חֲקוּקוֹי]
תְּחִיקִים יַחַד אֲתוּ, וְהִרִי נְאֻמָּר.
כְּתוּב (תהלים לא) מָה רַב טוֹבְךָ
אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאֵיךָ פְּעֻלַת
לַחֹסִים בָּךְ. מָה רַב טוֹבְךָ - זֶה
אוֹר רֵאשׁוֹן שְׁגַנּוּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא. לִירְאֵיךָ - לְצַדִּיקִים, שְׁהִם
יִרְאִי חֲטָא כְּמוֹ שְׂאֻמְרָנּוּ.

השלמה מההשממות (סימן ל"ז)

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר. וְאָמַר
רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁנֵי אוֹרוֹת הַגְּדוּלִּים
הָיוּ, שְׁכְּתוּב וַיְהִי אוֹר, וְעַלּוֹ
נְאֻמָּר כִּי טוֹב. וְלִקְחַת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הָאֶחָד וּגְנִזוּ לְצַדִּיקִים
לְעֵתִיד לְבָא, שְׁכְּתוּב (תהלים לא)
מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנַתָּ לִירְאֵיךָ
פְּעֻלַת לַחֹסִים בָּךְ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם.
מְלַמֵּד שְׂאוֹר הָרֵאשׁוֹן אֵין כָּל
בְּרִיָּה יְכוּלָּה לְהִסְתַּפֵּל בּוֹ, שְׁכְּתוּב
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב,
וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה
וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. רָאָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה,
רָאָה טוֹב מְאֹד מְזַהֵר וּבְהִיר.

וְלִקְחַת מְאוּרוֹ הַטּוֹב, וְכֻלָּל
שְׁלֵשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת הַחֲכָמָה,
וּנְתַנּוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְהֵינּוּ שְׁכְּתוּב
(משלי ד) כִּי לִקְחַת טוֹב נְתַתִּי לָכֶם
תּוֹרָתִי אֶל תַּעֲזוּבוּ. הוּי אוֹמַר:
אוֹצְרֵה שֶׁל תּוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה.

ואמר הקדוש ברוך הוא, אם ישמרו זאת המדה בעולם הזה, שזאת המדה נחשבת בכלל העולם הזה, והיא תורה שבעל פה, יזכו לחיי העולם הבא שהוא הטוב הגנוז.

ומה הוא עזו של הקדוש ברוך הוא? שכתוב (חבקוק א) ונגה כאור תהיה. עתיד הנגה שנקלח מהאור הראשון להיות כאור, אם יקיימו בני התורה והמצוה אשר כתבתם להורותם. וכתוב (משלי א) שמע בני מוסר אביך ואל תטש תורת אבך, וכתוב (חבקוק א) וקרנים מידו לו, ושם חביון עזה. ומהו חביון עזה? אלא אותו האור שגנו והחביא, שנאמר צפנת ליראיך. וזה שנשארו לנו - פעלת לחוסים בך, אותם שחוסים בצלך בעולם הזה ושומרים תורתך ומקיימים מצוותיך, ומקדשים שמך הגדול ומיחדים בסתר ובגלוי, שנאמר נגד בני אדם.

אמר רבי רחומאי, מלמד שהיא אורה לישראל, ותורה אורה, שנאמר (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור. ואמר נר - זו מצוה, ומצוה - זו תורה שבעל פה. אור - זה תורה שבכתב. אלא מתוך שכתב נתקיים האור, קורא לו אור. משל למה הדבר דומה? לאדם צנוע בספי הבית, אף על פי שיום הוא ואור גדול בעולם, אין אדם רואה בתוך ביתו אלא אם כן הכניס בו נר. נר - תורה שבעל פה. אף על פי שהיא נר, צריכה לה תורה לפרק קושיותיה ולבאר סודותיה, ומאי ניהו יראתה האור הראשון.

שאמר רבי מאיר, מהו שכתוב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור, ולא אמר לו ויהי כן? מלמד שהאור שהוא גדול, ואין כל

תורה שבעל פה. ואמר הקדוש ברוך הוא, אם ישמרו זאת המדה בעולם הזה שזאת המדה נחשבת בכלל העולם הזה, והיא תורה שבעל פה. יזכו לחיי העולם הבא שהוא הטוב הגנוז.

ומאי ניהו עזו של הקדוש ברוך הוא, דכתיב (חבקוק א) ונגה כאור תהיה. עתיד הנגה שנקלח מהאור הראשון להיות כאור, אם יקיימו בני התורה והמצוה אשר כתבתם להורותם. וכתוב (משלי א) שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אבך. וכתוב (חבקוק א) קרנים מידו לו ושם חביון עזו. אלא אותו האור שגנו והחביא שנאמר (תהלים ל"ד) צפנת ליראיך, וזה שנשארו לנו. (תהלים ל"ד) פעלת לחוסים בך, אותם שחוסים בצלך בעולם הזה ושומרים תורתך ומקיימים מצוותיך ומקדשים שמך הגדול ומיחדים בסתר ובגלוי, שנאמר, נגד בני אדם.

אמר רבי רחומאי, מלמד שהיא אורה לישראל ותורה אורה. שנאמר, (משלי ו) כי נר מצוה ותורה אור, ואמר נר זו מצוה ומצוה זו תורה שבעל פה. אור, זו תורה שבכתב. אלא מתוך שכתב נתקיים האור קרי לה אור. משל למה הדבר דומה לאדם צנוע בספי הבית אף על פי שיום הוא ואור גדול בעולם, אין אדם רואה בתוך ביתו אלא אם כן הכניס בו נר. נר תורה שבעל פה, אף על פי שהיא נר, צריכה לה תורה לפרק קושיותיה ולבאר סודותיה. ומאי ניהו יראתה, זה האור הראשון.

ואמר רבי מאיר מהו דכתיב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ולא אמר ליה ויהי כן. מלמד שהאור שהוא גדול ואין כל בריה